

MEZINÁRODNÍ STUDENTSKÁ KONFERENCE (RE)SEARCHING EUROPE: NARRATING THE PAST, MAKING THE PRESENT AND IMAGINING THE FUTURE. 26.–29. 4. 2012 ISTANBUL

V roce 2003 vznikla z iniciativy několika univerzitních pracovišť v jihovýchodní Evropě síť kooperujících institucí, pokoušejících se již řadu let organizovaně utvářet platformu společných setkávání a diskusí na poli etnologie, sociální a kulturní antropologie, folkloristiky a *Balkan/South-Eastern studies*. Vzniknuvší *Border Crossings Network* má za úkol podpořit vzájemnou spolupráci zapojených univerzitních pracovišť, včetně zajištění studentských výměnných pobytů a organizace společných výzkumných projektů zaměřených na region Balkánu. Mezi tradiční akce organizované touto sítí patří pravidelný workshop v rámci letní školy v řeckém městě Konitsa a přípravy mezinárodních konferencí.

Letos se v Istanbulu konala jubilejní, již 10. „border crossings“ konference. Ohlédneme-li se za předchozími, zjistíme, že šlo o další krok v nastoupeném trendu zvyšování počtu účastníků (přes 100 vystupujících) i zapojených institucí (14). Vznikla tak již velmi významná institucionální základna, umožňující zejména mladším, v akademickém prostředí ještě neetablovaným badatelům navázat formou síťování mezinárodní spolupráci. Vedle InASEA (The International Association for Southeast European Anthropology) je to další z možných organizačně-institucionálních alternativ v tomto regionu, do které se mohou zapojit i střeoevropští sociální badatelé.

Koncepce letošní konference, konané na půdě Yeditepe University v Istanbulu, reagovala na aktuální výzvy ekonomického a sociálního vývoje v Evropě. Ústředním tématem hned několika panelů (vedle diskusí vedených mimo ně) byla jednoznačně debata nad ekonomickou „krizí“, a to v měřítku lokálním, národním i globálním. Sociální antropologové a etnologové tak ve svých prezentacích povětšinou sledovali spíše aktuální společenské procesy a tematiku, než aby se ohlíželi do vzdálené minulosti. Nutno říci, že téma „krize“ se hned od začátku stalo leitmotivem tohoto třídenního setkání: konferenci zahájili hlavní organizátorka prof. Hande Birkalan Gedik, prof. Vassilis Nitsiakos a rektor hostující university Narcanen Baç, a již rektorova úvodní slova byla přerušena řečníky z řad účastníků, kteří se ohrazovali proti vysokým konferenčním poplatkům. Argumentovali skutečností, že právě „krize“ a její ekonomicko-sociální dopady jsou tím, co tvoří rámec konference, a o hlavní námět k mnohým po-panelovým diskusím tak bylo postaráno.

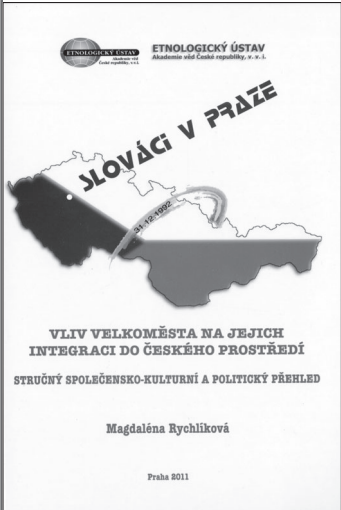
Pro velmi vysoký počet účastníků byl program rozdělen do tří paralelně probíhajících panelů a dvou dnů. Zahajovací panely byly ve znamení příspěvků teoretických a metodologických. Zaměřovaly se na samotný etnografický výzkum, včetně základních otázek spojených s postavením badatelovy osobnosti v terénu. Reflexivní příspěvky pak vhodně doplňovaly prezentace badatelů, kteří výzkumný problém nazírali optikou sebe-sama jakožto hlavního zkoumaného předmětu výzkumu. V tomto smyslu zajímavý příspěvek, ve kterém sledovala fenomén života na pomezí mezi několika možnými skupinovými identifikacemi, přednesla např. Arezu Rezaian

(Panteion University of Athens). Z pozice iránské migrantky žijící již dvě desítky let v Řecku prezentovala vlastní zážitky a vzpomínky spojené s postupnou společenskou integrací a prožívanými podobami přináležení. Tato nativní perspektiva přímé aktérky studovaného fenoménu migrace byla vítaným odbočením z jinak ryze analyticky zaměřených příspěvků badatelů stojících svým statutem vně sledovaného problému. O další zajímavá témata nebyla nouze. Milena Golubović (University of Belgrade) se zabývala problematikou otázek Vlachů ve světle vztahů mezi Srbskem, Rumunskem a Evropskou unií, kdy si všimla především jejího politického pozadí. Prezentovala aspekty, které vysvětlují, proč vlastně tato otázka (*Kdože to jsou ti Vlaši?*) existuje a co stojí za tím, že se v politických diskusích vynořila a pevně zabydlela; na tomto teoretickém základě pak mohla sledovat druhy mechanismů

legitimizujících její existenci. Příspěvek Georgii Sarikoudí (Aristotele University of Thessaloniki) byl pro českého posluchače zajímavý tím, že se badatelka ve svém výzkumu zaměřila na řeckou menšinu v Československu a její osobitou cestu ke kritice někdejšího režimu. Podle Sarikoudí byl nejvýznamnějším projevem této kritiky humor, znevažující v nesčetných anekdotách politické představitele komunistického aparátu.

Konference *(Re)Searching Europe* otevřela mnoho debat vztahujících se k problémům současnosti. Ukázala, že etnologové, sociální antropologové, historici i folkloristé mohou v souvislosti se studiem aktuálních sociálních a kulturních proměn nejednou pozitivně přispět svým reflexivním pohledem do debaty nad dalším směřováním Evropy.

Michal Pavlásek (FF MU, EÚ AV ČR, v. v. i.)

	<p>Magdaléna Rychlíková: Slováci v Praze. Vliv velkoměsta na jejich integraci do českého prostředí. Stručný společensko-kulturní a politický přehled. <i>Vydal Etnologický ústav AV ČR, v. v. i. Praha 2011. 113 s., jmenný rejstřík, anglické resumé.</i> <i>Vyšlo v rámci výzkumného záměru AV0Z90580513 Za podpory grantu SUS DIV World, CIT3-CT-2005-513438</i></p> <p>Kniha popisuje vývoj slovenské komunity v Praze od 19. století do současnosti. Podává přehled pražských slovenských organizací jak občanských, tak náboženských. Důraz je položen na vývoj slovenské komunity po rozdělení Československa koncem roku 1992. Práce vysvětluje specifickou situaci Slováků v Praze v porovnání s ostatními menšinami.</p> <p>Cena s DPH: 228 Kč ISBN 978-80-87112-55-7</p> <p>Objednávky knih vyřizuje: gergelova@eu.cas.cz</p>
---	--